

ALBERTI INES
 è Societate Jesu
 ACROAMATUM
 EPIGRAMMATICORUM
 CENTURIA IV.

CLASSIS PRIMA.

Dei Matri Virgini Inauكتورata.

MARIA VIRGO BEATISSIMA,
 DEI MATER, & NOSTRA.

Axioma Philosophicum.

Quæ sunt eadem uni tertio, sunt eadem
 inter se.

Argumentum ad Hominem DEUM.

Epigramma I.

Mater Virgo mea est : Deus, inquit, & est mea
 Mater

Ergo Deus, posthâc tu mihi frater eris.

Frater ero, dixit: dictis subdo; ergo necesse est,

Ut sim Numen ego, vel Deus ut sit Homo.

Risit & ætheretum depromens verba per axem,

Matre hâc ne caream, sim Deus, inquit, Homo.

II.

In BEATISSIMAM, pârulum JESUM lactantem.

Ubere Virgo foves, qui mundi dicitur *Uber*.

Ergo nostri post uberis *uber* eris.

III. VIR-

III.

VIRGO BEATISSIMA ROSA & LILIUM.

Iuncta Rosis quoties nituerunt Lilia, Virgo;

Orta meo, toties lis pia, corde, fuit.

Lilia Virginei poscebant Stemmata cordis.

Et Rosa purpurei Stemma pudoris erat.

Si te dico Rosam; candentia Lilia pallent:

Lilia si dico te, erubuere, Rosæ.

Ut tamen hæ rubeant, niteantque animosius illa;

Te dicam Castis, Lilia mista, Rosis.

IV.

Ad VIRGINEM Circumdantem Virum.

Meliora sunt Ubera tua Vino, &c.

Ubera tua Botri, &c.

Est tibi LAC VINUM, tua sunt, BOTRUS, UBERA,

Virgo;

Cur? non infans, sed VIR tibi Sponsus erat,

Absque Macula Originali Conceptæ VIRGINI

DEI MATRI.

Ob Compressum Draconem.

INSCRIPTIO PRIMA.

Hæc itur ad astra.

V.

Cum Sacra Tartareo vestigia, Virgo, Draconi

Imprimit, & Domino Tartara calce domat.

Ite quibus patrium mens est invadere cælum,

Quæ vocat, innocuo, semita trita, pede.

Ite per obstantis fatalia membra Draconis;

Ite per oppressæ, terga, coputque, stygis.

Quæ vos Virgineæ ducunt vestigia plantæ

Hæc hæc, mortales ITVR ad ASTRA Viâ.

INSCRIPTIO SECUNDA.

Contemptu vincitur Hostis.

VI.

Cur tua, Virgo, ferum, conculcat planta Draconem?

Cur premit infereæ turpia membra Stygis?

Scilicet innocuis devincere Tartara dextris

Dedignata, tui pondere calce premis.

Quis-

Quisquis es, infero qui conjurata Draconi,
 Cælo conscriptis. Viribus, arma moves.
 Cùm nova Virginei spectas monumenta triumphi.
 In nova bellacem prælia stringe pedem.
 Quam benè Tartareus *contemptu vincitur hostis*,
 Qui cupis ergo trucem vincere, sperne styga.

INSCRIPTIO TERTIA.

FUNDAMENTA ejus in montibus.

VII.

Fundamenta tibi summis in montibus esse,
 Narrat Jesso pagina scripta stylo.
 Hinc homines inter celsissima Virgo vocaris,
 Diceris hinc alto celsior esse polo,
 At cùm Tartareum conculcas, Virgo, Draconem,
 Cereberique anguis colla superba premis;
 Hinc etiam poteris celsissima Virgo vocari,
 Quæ modò per tumidam surgis in astra stygem.

INSCRIPTIO QUARTA.

Quantum pondus habet?

VIII.

Dum premis, invicto fatalia Tartara passu,
 Oppressumque tuo calce draconta gravas.
 Ille gemit, putidumque putri vomit ore cruorem,
 Succumbitque tuo, maxima Virgo, pedi,
 Crediderim Getici depressus pondere Pindi,
 Staret, & erectis isset ad astra jubis.
 At Sacra tam tumidos reprimunt vestigia fastus.
 Quam grave Virgineus, pes quoq; pondus habet?

INSCRIPTIO QUINTA.

Patent cœli opes.

IX.

Quando venenatum stravit Medea draconem,
 Phryxæ rapuit vellera, Jason, ovis.
 Et per sopiti gradiens fera tergora monstri,
 Colchorum veteres exspoliavit opes.

O qui

EPGRAMMA
 O qua hinc re...
 AGNI, cuius que
 Ecce venimus...
 Cœlis...
 INSCRIP
 Quisquis veteres
 Invenit tenoras
 Arum Tartareum
 Cur non in teneram
 Cur, fera Cerberu
 Contritum stygo
 Si foret ingeniu
 Fecisset credo, te
 INSCRIP
 Concluso, serp
 Hic ubi de virici
 Auro disjuncta
 Dicitur Hesperid
 Per vigil in som
 Tu quoque Concl
 Quem fovet am
 Hinc tibi Cerbere
 Adhertum, tu
 HORTU
 M
 DEI M
 Venis flori
 Pla
 Hic ubi Naxos v
 Virgineoque viri

O qui fide rei vellus suspirat ad AGNI,
 AGNI, cœlestes, qui pede puſſat agros.
 Ecce venenatum compreſſit Virgo Draconem,
 Cœlestes avidi diripiamus opes.

INSCRIPTIO SEXTA.

Quidquid calcaverit, id Rosa fiat.

X.

Quod tumido veteres tangebant calce Dynastiæ,
 Debuit in teneras degenerasse Rosas.
 At cum Tartareum conculcas, Virgo, Draconem,
 Cur non in teneram, transit & ille, Rosam?
 Cur, fera Cerberei spirans aconita profundi,
 Contritum stygio suscitât igne caput?
 Si foret ingenuæ tibi quidquam Tartare frontis,
 Fecisset credo, te pudor ipse Rosam.

INSCRIPTIO SEPTIMA.

Concluso, serpens vigil accubat, Horto.

XI.

Hic ubi de viridi pendentia poma Smaragdo,
 Auro dispunctas explicuere comas,
 Dicitur Hesperidum, pretiosis stratus in Hortis,
 Pervigil in somni luce cubare Draco.
 Tu quoque Conclusus, mea Virgo, diceris Hortus,
 Quem fovet ambrosiis, aura polusque favis.
 Hinc tibi Cerbereum resupinâ mole Draconem
 Adsternunt, tituli conscia fata tui.

HORTUS CONCLUSUS

M A R I A.

DEI MATER, & VIRGO.

Vernis floridorum Epigrammatum
 Plausibus confitus.

Hortus Conclusus Soror mea Sponsa.

XII.

Hic ubi Nazareas vivax lavat unda plateas;
 Virgineoque avidam, rore, maritat humum.

Hortus

Hortus erat, teneris diffusus in aëra ramis,
 Quem Deus innocua clauferat ipse fera.
 Illum vernanti cingebat mista Cupresso
 Cedrus, & umbriferis Palma beata comis.
 Frondea cum Platanis stipabant mænia vites;
 Et consanguineis Balsama mista Rosis.
 Cinnama odoratas nectebant floribus umbras;
 Velabatque humiles, mitis Oliva, botros.
 Hortus erat *Virgo*: *Virgo* pulcherrimus hortus,
 Virgo Cedrus erat, cum Platanoque Rosa.
 Nunc illam, canæ, velabat ramus, Olivæ,
 Nunc fuit in foliis tecta, Cupresse, tuis.
 Nunc Terebinthus erat, passis spatiosa capillis,
 Nunc decussatis frondea Palma comis,
 Sed si forte fidem dubio discrimine libras.
 En patet, en titulis accinit ipsa suis.

Quasi Cedrus exaltata sum in Libano.

Eccl. 24.

Plausus I.

XIII.

Si bona Sollicitus conscripsit carmina vates;
 Digna perennanti dicimus esse Cedro.
 Ite procul Cedri, Cedro si digna locus
 Metra ferar: Virgo, tu mihi Cedrus eris.

Plausus II.

XIV.

Nulla Cedrum caries corrumpit; nulla Marianæ
 Labes; hinc Cedrus jure vocanda fuit.

Plausus III.

XV.

Inscripta Cedro (fama si verax canit)
 Æternitatem pollicentur carmina.
 Valete Cedri; Cedrus est, Virgo, mihi.
 Securus illi metra commendo mea.

Plau-

Plausus IV.

XVI.

Digna legi, Cedris inscribi verba iubentur.
Verbum Christus erat, Libana, Virgo, Cedrus.

Quasi Cypressus in monte Sion. Eccl. 24.

Plausus V.

XVII.

Quisquis funereos Cyparissum vertit ad usus.

Dignus erat taxo squalidiorē tegi.

Cum Cyparissus erit devexi, Virgo, Sionis

Victorum potior dos, Cyparissus erit.

Vel si letales ferri dignaris ad urnas,

O moriar! Virgo. sic quoque victor ero.

Plausus VI.

Ex occasione temporis Quadragesimalis, in quod tunc festivitas ab Angelo Salutata Virginis inciderat.

XVIII.

Cum tibi pullati solvuntur, Christe, dolores,

Cupressum genitrix se canit esse tua.

Ergo Sepulchrali postquam conderis in urna;

Ne Cupressum aliam postcito, Mater erit.

Plausus VII.

XIX.

Ite Croci, Violæ, Myrti, Laurive, Rosæve,

Quorum non avidus nemo Poëta fuit.

Hanc mihi Cupressum morituro apponite, vates.

Nam benè nemo potest, hac sine fronde mori.

Quasi Palma exaltata sum in Cades. Eccl. 24.

Plausus VIII.

XX.

Hic ubi sub viridi fulgent Palmeta sereno;

Palma verecundis repit ad astra comis.

Virgo, Palma fuit, viridi prælustris obryzo.

Quam vestit refluis Sylva beata comis.

O! si nunc etiam victorum Palma, coronas

Nescit, vel nunquam vel modò victor ero.

Q

Plau-

Plautus IX.

XXI.

Cum tibi constanti faveat victoria passu,
 Et semper victrix vincere Virgo soles.
 Quidni Palma tibi speciosum nomen inumbret?
 Nixa triumphali Palma sub astra tholo.
 Nulla capax necti poterat tibi, Virgo, corona
 Ni fertum ipsa tibi, totaque Palma fores.
Quasi Plantatio Rosa in Hierycho. Eccl. 24.

Plautus X.

Philosophi de Rosa Votum.

XXII.

Cum te Virgo Rosam Tyrli comitantur odores;
 O! mea, sim totus tum, Rosa, nasus ego!
 Mox tibi purpurei tinxerunt ora colores;
 O! mea, sim totus tum, Rosa, lumen ego!
 Ast ubi te sacri *Sertum* junxere Favores;
 O mea! sim totus tuhc ego, *Virgo*, caput?
 Cinge caput Virgo, libertatemque comarum
 Virgineæ, tandem stringito lege, Rosæ.
 Cinge meum, mea Virgo caput, *caput* est mihi Chri-
 Non poteris non hoc cingere velle caput. (stus,

Plautus XI.

XXIII.

An non ergo Rosam merito te, Virgo, canemus,
 Cui facer innocuas stat pudor ante genas?

Plautus XII.

XXIV.

An non jure Rosam, mea te Regina, vocemus?
 Cui Nati, melior purpura, Sanguis erat.

Quasi Oliva speciosa in Campis. Eccl. 24.

Plautus XIII.

XXV.

Ignem maritatum, tandem credemus Olivam,
 In Bizantino fatificasse solo:
 Cum tibi odoriferum Campestris Nomen Oliva,
 Virgo

EPICRAMATUM
 Virgo det, mea uno si
 que maritum meum di
 Cuius, cum an De
 Plautus
 IX
 An non collum Virgo,
 Que est meo nomen
 Possidet, humanis
 O! mea! e querus, p
 Cui meo Virgineæ vir
 Amplius armatum non
 Plautus
 X
 Virgit docta Campe
 Charite Minerva m
 Plautus
 Adnuta castæ, det
 Charite Minerva
 Quasi Platamus
 plautus
 Plautus
 Hic ubi se vitreis at
 Diffuso Platamus
 At magis torrentes
 Temperat & laxis
 te non Virgo mihi
 Nam mihi Solem
 Plautus
 Hanc quaæ aridum
 Et facta queruli M
 Hanc ego Dulmos, P
 Daphne istam volu

Virgo det , inque utero sit Deus ipse tuo.
 Igne maritatam meritò te dicimus esse,
Consumens, olim, nam Deus, ignis erat.

Plausus XIV.

XXVI.

An non te nostram , Virgo, dicamus Olivam?

Quæ æternæ nobis nuntia Pacis eras?

Pone fatigatos , humanis cædibus enses

O! Deus! è que tua, projice tela, manu.

Cui modo Virginæ ver consecramus Olivæ,
 Amplius armatam non decet esse manum.

Plausus XV.

XXVII.

Affurgit doctæ Campestris Oliva Minervæ;

Christe Minerva mea, hæc surgit Oliva, tibi,

Plausus XVI.

XXVIII.

Adnutat castæ , dotalis Oliva , Minervæ.

Christe Minerva mea, hæc nutat Oliva tibi.

*Quasi Platanus exaltata sum juxta aquas in
 plateis. Eccl. 24.*

Plausus XVII.

XXIX.

Hic ubi se vitreis affantur flumina labris;

Diffuso Platanus, Sidera, crine subit.

Ac magè torrentes ramorum frigore soles

Temperat & laxis, protegit arva jubis.

An non Virgo mihi Platanus spatiosa vocetur,

Ista mihi Solem mitigat; illa Deum.

Plausus XVIII.

XXX.

Hanc quæ Nazaridum murmur despectat aquarum,

Et fontis queruli Mobile trudit ebur;

Hanc ego Daphneos, Platanum, super effero ramos,

Daphne ictum cohibet fulminis; ista Dei.

Q 2

Plausus

Plautus XIX.

XXXI.

Xerxes Lydiacæ Platanum coluisse Cybelles
Fertur, & æternam pænè sacrasse Deam.
Erravit teneræ deceptus imagine formæ,
Erravit fluxæ credulus ille comæ.

Quando sub *Platani*, *Virgo*, cognomine frondes,
Te potius posthac iste manebit honor.

Plautus XX.

XXXII.

Quasi Cinnamomum & Balsamum aromatizans
odorem dedi. Eccl. 24.

Non ego quæfiverim Pancheæ Cinnama Sylvæ,
Dum sua, Virgineum, Cinnama, nomen, habet.

Plautus XXI.

XXXIII.

Non est cur spoliem pretiosæ Pharmaca Sylvæ,
Dum mihi, Virgo, meos condiet, ipsa, cibos.

Plautus XXII.

XXXIV.

Ō! si quando meæ fætebunt crimina culpæ,
Balsamum es: hēu sordes, Virgo, repelle meas.

Plautus XXIII.

XXXV.

Ō! si quando mei livefcent vulnera cordis;
Vulneribus, Virgo, sis medicina meis.

Quasi Myrrha electa dedi suavitatem odoris.

Eccl. 4.

Plautus XXIV.

XXXVI.

Pandito Virgo mihi lachrymosi Nubila fumi.
Myrrhinus obscuret crimina nostra vapor.

Plautus XXV.

XXXVII.

Pandito Orontheæ, nebulosa volumina, Myrrhæ:
Infensa Assyrius, Numina, placet odor.

Quasi

Quasi Terebinthus extendi ramos meos. Eccl. 24.

Plautus XXVI.

XXXVIII.

Pande triumphales, felix Terebinthe, capillos :

Suggere Stellatis celsa trophæa tholis.

Pande coronatis tentoria florida ramis,

Umbra tua ipsius mox erit, aula Dei.

Plautus XXVII.

XXXIX.

Si foret arboribus prior illa cupido creandi

Regis, tu merito Rex Terebinthe fores.

Plautus XXVIII.

XL.

Hic tibi laxatis Terebinthus panditur alis ;

Incido nomen, Diva Virago, tuum.

Sic frondente, tuum, viveret cum vulnere nomen ;

Sic crescente, meus, cortice, crescet Amor.

Ego quasi Vitis fructificavi. Eccl. 24.

Plautus XXIX.

Ex illo Canticor. *Meliora sunt ubera tua vino, &c.*

Bovrus Cypri dilectus.

XLI.

Castra cui maduit generoso mamma Falerno

Cui dictus Botri nomine, Sponsus erat

Quin Vitis titulum, Virgo, sibi vendicet ? O quam

Istius nolim. Sobrius esse meri ?

Plautus XXX.

XLII.

Hinc procul illa Cyri Solium quæ vitis inumbrat.

Ipsius Solium Numinis ista tegit.

Plautus XXXI.

XLIII.

Huic meritò *Vitis* nomen debetur & omen :

Ex qua *Vitis* mihi prodita vita fuit.

A P O D O S I S.

Flores mei Fructus honoris.

XLIV.

Cætera quid memorem? quæ te, mea Virgo, coronant
 Quam Sacer, empyreis Floribus, ambit Honor.
Hortus es ô Virgo, florum ditissimus Hortus.
 Cum tua tam multo nomina vere virent.
 Hortus es, in cujus gremio Flos ille refedit,
 Quem viva æterhi fudit imago Dei.
 Nempè tui nimio veris succensus amore,
 Horto fertur agros postposuisse suos.
 Si *Fles* jure vocor quin huic, ait, inferar horto,
 Dignior est foliis Hortulus iste meis.
 Dixit & antiquos *Flos Campi* deserit agros,
 Virgineaque, Sacro Sanguine, pingit humum.
 Sic Deus in Florem. sic Virgo vernat in Hortum.
 I nunc & vernum nomen utrique nega.

CLASSIS ALTERA.

S. ADALBERTO ARCHIEPISCOPO
G NESNENSI.

PRUTHENORUM APOSTOLO

Poloniæ & Auctoris Patrono; recensita.

XLV.

In Rosam, gentilitium D. ADALBERTI insignè.
 Justa Rosis nuper fuerat lis orta duabus,
 Quæ foret hortensi præficienda gregi?
 Prima fuit Veneris, divino tincta cruore.
 Altera, Adalberti tincta cruore fuit.
 Solve hospes litem, quæ sit Regina vocanda
 Hanc Venus; ast istam Sanguine tinxit Amor.

XLVI.

In Ordinarium S. ADALBERTI Prototypon.

Cum male barbarico laceratum vulnere Corpus.
 Alberto, rubei fluminis, amne fuit:

Cur

Cur illi noster Remos aptavit Apelles?
 Quid facit in Sacra Remus & Hasta manu?
 Quam justè vereor tabulâ ne Præsul in ista
 Naviget, & telam deserat ipse suam.

XLVII.

De eodem.

Cum tibi navales impegit Prussia Remos;
 Te meritò quisquam diceret esse Ratem.
 Est Ratis, est Corpus, Merces animus, Mare mundus.
 Est cælum portus; nauta sed omnis homo.
 O te felicem servata, Alberte, Carina,
 Quem impulit in portum Remus & Hasta suum.

XLVIII.

De cruenis D. ALBERTI Remis.

Quam benè dum crudis infligit vulnera Remis,
 Obsequitur fato gens inimica tuo.
 Si verax Aqueos sanxit Sententia cælos;
 Hoc Remo atherias trajice Præsul aquas.
 Cumque Deus, vacuum ripæ omnis, dicitur, æquor?
 Tam vastum Remis experiâre, Mare.

XLIX.

De eodem.

Ex Ferdinandi III. Regis Legionis & Castellæ
Symbolo.

Remum, nescio quis, picto, superaddidit, Orbi:
 Nam veram, mundum senferat esse Ratem.
 Si mundus Ratis est; alios ne quarito Remos,
 Alberti Remis hanc moderere Ratem.

L.

De iisdem.

Per vada Lethei Manes vectasse fluenti,
 Fertur in Elysiò margine, nauta Charon.
 Fama vetus fileat, vereris cognomina nautæ:
 Hoc animas Remo Præsul ad astra vehet.
 Solve Ratem, Præsul, Sacratos exere Remos.
 His tibi cœlestes trajicientur aquæ.

Q4

LI.

LI.

In Divi ADALBERTI Hastas.

Ex Rosin. Antiq. lib. 7.

Romanis olim captos efferre sub Hastam,
 In medioque fori vendere moris erat.
 Ut te Alberte igitur venalem sciret Olympus:
 Cernitur in manibus Remus & Hasta tuis.

LII.

In easdem.

Præfulis armatandum cerno cuspide dextram;
 Fallor? an hic patrias excubat ante fores?
 Conde, Polone, Hastas, generosos conde mucrones
 En pro te ferrum, Præful, & arma gerit.
 Bella geret Præful; caput cave bellua septem
 Te totidem telis Præfulis Hasta petet.
 At cum cerno simul, junctos, cum cuspide, Remos:
 Est jam quo Patriam vètet in astra Ratem.

LIII.

In Ordinarium S. ADALBERTI Prototypon.

Quid tibi cum Remo? quid cum Septemlice telo?
 Quid facit in manibus Remus & Hasta tuis?
 Nempè Hastis, Præful, clausum referabis Olympum?
 Remo, Leteas exuperabis aquas.

LIV.

AD PRUSSIAM.

Divini in ALBERTIO Amoris Obstetricem.

Dum quatis Alberti, Septenâ cuspide pectus.
 Ignosco dextris Prussia sæva tuis.
 Hoc erat inclusum cordi producere Amorem.
 Obstetricæ manu Divus egebât Amor.

LV.

In septem ADALBERTI vulnera. totidem telis illata.

Dum Pruthene aperis septeno vulnere corpus:
 Hosti vulneribus consulis ipse tuo.
 Liberius posthac, Septem velut ostia nactus,
 Ingens Alberti Spiritus, astra petet.

LVI.

LVI.

Ad Divum ADALBERTUM.

*Cujus vulnera Fontes Amoris : & facunda Divini
Amoris ora.*

Quot tibi vulneribus patefecit viscera ferrum ;
Flumina, Divinus, tot patefecit, Amor.
In Sacro totidem patuerunt corpore fontes ;
Ex illis mistus Sanguine, manat Amor.
Ora tuo totidem patuerunt, Præful, amori:
Septeno pectus vulnere clamat, Amo.

LVII.

IN HASTAS S. ADALBERTI.

Regnum cælorum vim patitur.

Cur gerit arma manu, rigidasque amplectitur Hastas
Præful, pacificæ gloria prima togæ ?
Vim patitur cælum, quod Christus dixerat olim.
Hûic inferre suâ vim parat ergo manu.

LVIII.

LIBRATUM D. ADALBERTI cadaver

Exiguo Argenti pondere, sursum fertur.

Cum Sacra membra, pari, permiffa fuere bilanci ;
In partes abeunt, terra, polusque duas.
Argentum tellus ; cælum Sacra postulat ossa.
Hinc ad se pretium traxit uterque suum.

LIX.

De eodem.

Quod modicum argenti sacros præponderat artus.
Non fuit argenti, sed pietatis onus.
Hæc prætium trutinæ, & Regali adjunxit Obryzo,
O quantum Pietas Regia, pondus habet.

LX.

Tam leve miraris, post tot jejuniâ corpus ;
Et vix gustato, marcida membra, cibo.
Ut leviora forent redimendi Præfulis ossa :
Perpetuâ fuerat astenuanda fame.

LXI.

Jam scio, cur sacrum, se tollit in æthera, corpus
 Jam scio cur agili, sidera, lance petit,
 Nempè sciens sociam cœlo gaudente teneri;
 Ipsa animam vellet, corpus, ad astra sequi.

LXII.

Cum leve sublatâ tollit se lance cadaver,
 Nemo portentum dixerit esse leve.
 Scilicet exilis redimendus merce metalli,
 Sarmatiæ Præsul noluit esse gravis.

LXIII.

Judicio libræ permissum corpus, ad astra
 Tollitur; & facili pondere spernit humum.
 Jam forsân venturo occurrit in aëra Christo,
 Cum sibi judicii sentit adesse diem.

LXIV.

Cur levis imposito Præsul supereminet auro?
 Et nimio pressas pondere spernit opes?
 Quod dum vixisset pedibus calcaverat aurum.
 Nunc quoque sub pedibus debuit esse suis.

LXV.

Dum cadit in terram Regalis pondus obryzi;
 Credo Sacra, humano, lypsana, more colit.
 Senferat in socia Divinum lance cadaver,
 Hûic tam demisso supplicat ergo situ.

LXVI.

De eodem ad S. ADALBERTUM.

Beatus qui post aurum non abiit. Eccl. 31.
 Dum te Sarmaticæ, Præsul, lux maxima, gentis,
 Cerno post aurum non abiisse tuum;
 An non te meritò possum dixisse beatum!
 Vel tu, vel nemo ritè beatus erit.

LXVII.

Pondera mihi pondus ignis. Esdr. 4.
 En, en, flammivorum, Pruthenus, ponderat ignem.
 Dum Sacra, Zelosi præsulis, ossa librat.
 Hinc ego non miror fursum petiisse cadaver,
 Ignis enim ad centrum debuit ire suum.

LXVIII.

LXVIII.

Corpus quod corrumpitur aggravat animam.

Sap. 9.

Corpus quod corrumpitur aggravat, ire volentem

Sursum animam; sacri pagina vatis ait.

Quis tamen ista tuo dicat de corpore, Præsul,

Quod post fata etiam tam leve pondus erat?

LXIX.

Simile, ex eodem.

Quod corrumpitur, aggravare corpus,

Sacri pagina dixerat Poëtæ.

Non corrumpitur ergo forsan istud,

Quod non est potis aggravare, corpus.

LXX.

In S. AD ALBERTI corpus parvo pretio redemptum.

Exili pretio defuncti Præfulis ossa

Vendis, ab ingenio, Prusse, relicte, tuo.

Non patitur Præsul (vili-quem-penderat olim)

Se redimi multo, post sua fata, litro.

LXXI.

IN LIBRAM.

Libra Planetares inter radiata Coluros,

Cœlestis medium desere Zodiaci.

Quæ tulit Alberti divinum, Libra, cadaver:

Dignior est stellas, inter habere locum.

LXXII.

A tellurè abeunt, librati Præfulis, ossa:

In tumulo nollent forsitan illa regi.

Noverat emeritis deberi sidera membris

Illis depositum, Libra, dat ergo suum.

LXXIII.

Quæ levat, Alberti pretiosum, libra, cadaver,

Justior hâc nullo tempore, libra fuit.

Unicuique suum qui reddit, justus habetur:

Ut, Numa Argolicus, Justinianus ait.

Aurum telluri debetur; corpus olympo:

Unicuique suum, reddidit ergò libra.

LXXIV.

LXXIV.

Ad S. ADALBERTUM.

Cum tibi pro centro Deus est, quid mirer ad illum
 Cur spretâ, Præsul maximè, tendis humo?
 Argenti centrum tellus est; corporis astræ
 Ad centrum ferri debet utrumque suum.

CLASSIS TERTIA.

D. STANISLAO MARTYRI,
 EPISCOPO CRACOVIENSI.

REGNI POLONIÆ PATRONO. SACRA

In Sesquicrucem, vulgò Prus.

Gentilitium Sancti Martyris Symbolum.

LXXV.

Qui vult venire post me, &c. tollat Crucem suam &c.
 Tolle tuam Stânslaë Crucem, tua Stemmata tolle;
 Quæ æternus quondam linqere iussit Amor.
 Quam Christi comites humeris gestare iubentur,
 Hæc fiet pedibus Dive premenda tuis.

LXXVI.

In eandem.

Ritè secureris sacræ vestigia plantæ;
 Unam iussisti tollere, Christe, Crucem,
 O quam te melius, Præsul, propiusque sequetur;
 Qui in Patrio gestat Stemmata, *Sesqui-crucem.*

LXXVII.

In eandem.

Sesquicrucem è Patrio desumas Stemmata, Præsul
 Præsuleamque illi, quam geris adde Crucem,
 Junge simul: quam non multum distabis ab illo,
 Qui manibus triplicem gestat in Urbe Crucem.
 Summi ut Pontificis fieret par, Divus, honori,
 Pars illi tantum defuit una Crucis.

LXXVIII.

LXXVIII.

De eadem.

Quam bene Dive Crucem Patrio pro Stemma gestas:
Nam quod Stemma aliud, Martyris esse potest?

LXXIX.

S. STANISLAUS in Campis natus, sine ullis, Bogna,
sterilis ante, Parentis, doloribus.

Cur Gentilitiis Divinus Præsul in agris
Nascitur? & primam cernit in orbe diem?
Flos erat è cœlo Lechicos transmissus in agros,
Non alio nasci debuit ergo loco.

LXXX.

In idem.

Qui Stanislai natalia conspicias arva;
De Patria, Lector, ne dubitato sua,
A Pole si meritò dictum scripsere Polonium,
Ecquis majori jure Polonus erit?

LXXXI.

Dum nemus & virides incedit Bogna per agros;
Invidet ipsa suum fructificasse nemus.
Omnis Sylva suos propellit ad æthera fœtus;
Omnis, ait, propriâ prole superbit ager.
Sola ego! pro Superi! justas audite querelas:
Sola ego, fœcundâ prole, carebo Parens?
Dixit & in mediis Mater fit nescia campis;
I nunc & sterilem te modo Bogna puta.

LXXXII.

EGO SUM FLOS CAMPI, &c.

Homo Arbor inversa.

Cur sua vernantes inter cunabula flores
Præsul, & in Sylvis incipit esse puer?
Qui Florem Campi quondam se dixerat esse,
Hunc inter Flores vult reperire puer.
Quod si vicina memoras confinia Sylvæ:
Hanc propè eur Præsul nascitur? Arbor erat,

LXXXIII.

De S. Stanislao trienne cadaver ad vitam revocante.

Majora

Majora his facietis.

Cum majora facit quam Christus fecerat olim,
 Quis se è discipulis illius esse neget?
 Quatriduano olim vitam dedit ille; trienne
 Ad vitam Sanctus Myſta cadaver agit,

LXXXIV.

De eodem.

Orpheus Euridicen, Stygius revocavit ab umbris,
 Dum pulſat querulæ dulcia ſila lyræ.
 O quam nobilius tua, Præſul, verba ſonabant
 Quæis tractum ad vitam grande cadaver erat.
 Traxit utrumque fides: ſidibus ſed pluribus illam
 Orpheus, hunc traxit Præſulis una fides.

LXXXV.

De eodem.

In Cruce dum moritur, Patris Sapiencia, Chriſtus;
 Deſuncti tumulos deſeruere ſuos.
 Miremur Petri ad vivos rediſſe cadaver?
 In Cruce tunc etiam jam propè, fixus erat.

LXXXVI.

In Boleslaum Audacem S. Stanislai, caput vulnerantem.
 Cur caput immani Regalis dextera ferro
 Vulnerat; & ſacram ſanguine tingit humum?
 Scilicet invidit victori ſerta tyrannus,
 Inde, coronandum decutit enſe caput.

LXXXVII.

De eodem.

Dum caput oranti, Audacis, diſcriminat enſis;
 F proprio mitram vertice Præſul habet.
 Inſula ſe gemino tollit ſuper æthera clivo;
 In ſacro geminum vertice vulnus hiat.
 I nunc, emerito ſacram de vertice mirram
 Decute; pro mitrâ vulnera, Præſul, habet;

LXXXVIII.

De eodem.

AD S. MARTYREM.

Cum tibi Regalis diſjungit, dexterâ, frontem;
 Atque

Atque sacrum crudo dividit ense caput,
 Quam benè, Dive, tuo consultum, Præsul, honori?
 Ipsa tuam sortem vulnera, & arma juvant.
 Nempe tuos geminum cinget diadema capillos:
 Tot fertis duro est factus ab ense locus.

LXXXIX.

In S. STANISLAVM, ante Aras casum.

Cum libas, Præsul, divini pœcla cruoris;
 Aras, & Sanctam sanguine tingis humum.
 Si commistus erat sacro cum sanguine sanguis,
 Quis consanguineum te neget esse Dei?
 Quod si non fuerat: Crux, quam pro Stemmata gestas
 Te consanguineum Numinis esse probat.

XC.

S. STANISLAVS; Orpheus Christianus.

Orpheus in Sylvis, inter Delphinas Arion.
 Ut teneri quondam lusor Amoris, ait,
 Orpheus es Præsul: montes trahit ille canendo;
 Tu mentes hominum, Præsul, ad astra trahis.
 Orphea te, nobis, lacerati corporis artus,
 Orphea te fatum, sparsaque membra probant.
 Orphea, Lethæis deductæ à Manibus umbræ:
 Orphea, quæ vitam tollit utrique Venus.
 Arte pares ambo fueratis, dispare sistro:
 Ille lyram tangit pollice, tu lituum.

XCI.

In S. STANISLAVM, membratim dissectum.

Cur fecat in partes laniati Præsulis artus
 Hêu! ferro Miles durior ipse suo:
 Ingentem toto rimatur corpore mentem;
 Magnam de toto pellere vult animam.

XCII.

In lucem è cœlo defuncto STANISLAO offusam.
 Lucem defunctis æternam ritè. precamur,
 Illos dum Patriâ contumulamus humo,

Quis

Quis Stanislaum luce hâc neget esse potitum?
 Quem post fata, suâ fidera luce beant.

XCIII.

De eodem.

Martyria Dies Natales.

Dum Bethlêmitico Christus fuit ortus in antro,
 Illustris toto lux fuit orta polo:
 Cum moritur Præsul, cœlo lux orta sereno est.
 Non mirum; cœlo tum, hic quoque natus erat.

XCIV.

De eodem.

Cum Stanislai sparsum super arva cadaver,
 I inquitur in domitis faucia præda feris:
 Cœlum funereas accendit ab æthere flammæ.
 I nunc, & tales carpe, Luthere, faces.

XCV.

In piscem qui S. STANISLAI digitum devoraverat.
 Qui Sancti digitum rabido consumpserat ore;
 Aut Sanctus nimium; aut Piscis avarus erat.
 At quicumque tamen fuit, & quocumque vocetur
 Nomine: seu fuerat carpio, perca, lupus.
 Cum vigil è cœlo super hunc lux orta fuisset.
 O quam jurè bono Lucius esse potest.

XCVI.

In lucernam supra eum cœlitus accensam.

Mos est sacrilegos flammis ac igne cremari.
 Et corpus rapido decinerate rogo.
 Hinc scio, cur super hunc piscem luxêre lucernæ,
 Raptorem digiti nempe cremare volunt.

XCVII.

Lucerna ardentes in manibus vestris.

Servorum in manibus vigiles ardere lucernas,
 Jusserat æterni pagina Sacra Dei.
 Quis neget in manibus Divi fulsisse lucernam?
 Qua sine nec digitus illius esse potest.

XCVIII.

XCVIII.

In membra S. STANISLAI.

per campos sparsa.

Frumentum Christi quondam se dixerat esse

Qui prima Antiochi Præsul in urbe fuit.

Quis te Frumentum Christi Stanislæ negabit.

Dum miles membris conferit arva tuis?

O qualem nobis reddent hæc jugera messem,

Per quæ sparsum tam nobile semen erat.

XCIX.

De eodem.

Mœnades infensis lacerarunt Penthea Thyrsis,

Cum Thebana exul Bacchus ab urbe fuit.

O quam Mœnadibus miles crudelior! ô quam

Sanctior Aonio Principe, Præsul erat!

Illum proscripti extinxerunt pocula Bacchi,

Hunc à Sarmatico limine pulsa Venus.

C.

In eadem materia.

Quæris cur lacerum spargit super arva cadaver

Miles, & immani Saucia membra manu?

Ut Stanislai Lechicis nascantur in arvis,

Hæc per Sarmaticos membra seruntur agros.

